

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ**z dnia 7 marca 1995 r.****w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy
o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin**

1. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 385) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 5, poz. 32), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:
 - 1) ustawą z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U. Nr 35, poz. 192),
 - 2) ustawą z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz.U. Nr 36, poz. 206),
 - 3) ustawą z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450),
 - 4) ustawą z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 385),
 - 5) ustawą z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17)oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.
2. W myśl art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw - od dnia wejścia w życie ustawy - przepisy ustaw i dekretu, wymienionych w art. 1 tej ustawy, stosuje się, o ile nie są sprzeczne z jej postanowieniami. W związku z tym załączony do obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin nie obejmuje, jako sprzecznych z tą ustawą, przepisów art. 8, 11, 13 ust. 1-3, art. 16 ust. 2-5, art. 17, 18 i 25 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin w brzmieniu:

"Art. 8. Podstawę wymiaru górniczej emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej ustala się na zasadach określonych w ustawie wymienionej w art. 3."

"Art. 11. 1. Górnicza emerytura wynosi miesięcznie 100% podstawy jej wymiaru do kwoty 3 000 zł oraz 55% nadwyżki ponad tę kwotę.

2. Górniczą emeryturę zwiększa się o 1% podstawy jej wymiaru za każdy pełny rok pracy górniczej wraz z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do pracy górniczej ponad okres wynoszący 20 lat. **ust. 3 skreślony**
4. Górniczą emeryturę ustaloną w myśl ust. 1-3 zwiększa się o 15% podstawy jej wymiaru.
5. Zamiast wzrostu przewidzianego w ust. 2 i 3 przyznaje się, jeżeli jest to korzystniejsze dla pracownika, wzrost emerytury przewidziany w ustawie wymienionej w art. 3."

"Art. 13. 1. Górnicza renta inwalidzka wynosi miesięcznie dla górników zaliczonych:

- 1) do I i II grupy inwalidów - 100% podstawy jej wymiaru do kwoty 3 000 zł oraz 55% nadwyżki ponad tę kwotę,
- 2) do III grupy inwalidów - 85% podstawy jej wymiaru do kwoty 3 000 zł oraz 50% nadwyżki ponad tę kwotę.
2. Górniczą rentę inwalidzką zwiększa się o 1% podstawy jej wymiaru za każdy pełny rok pracy górniczej wraz z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do pracy górniczej ponad okres wynoszący 20 lat. Przepis art. 11 ust. 5 stosuje się odpowiednio.
3. Górniczą rentę inwalidzką ustaloną w myśl ust. 1 i 2 zwiększa się o 15% podstawy jej wymiaru."

"Art. 16. 2. Górnicza renta rodzinna dla 1 osoby wynosi miesięcznie 85% podstawy jej wymiaru do kwoty 3 000 zł oraz 50% nadwyżki ponad tę kwotę.

3. Na każdą następną osobę uprawnioną do górniczej renty rodzinnej przysługuje zwiększenie tej renty o 5% podstawy jej wymiaru.
4. Górniczą rentę rodzinną zwiększa się o 1% podstawy jej wymiaru za każdy pełny rok pracy górniczej wraz z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do pracy górniczej zmarłego pracownika ponad okres wynoszący 20 lat. Przepis art. 11 ust. 5 stosuje się odpowiednio.
5. Górniczą rentę rodzinną ustaloną w myśl ust. 1-4 zwiększa się o 15% podstawy jej wymiaru."

"Art. 17. 1. Kwota górniczej emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej, bez uwzględnienia dodatków rodzinnych, dodatku pielęgnacyjnego oraz dodatku dla sierot zupełnych, nie może przekraczać 100% podstawy jej wymiaru.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) emerytur i rent wypłacanych w kwotach najniższych, **pkt 2 skreślony** określonych na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,

Art. 18. Górnicze emerytury, renty inwalidzkie i renty rodzinne podlegają podwyższeniu na zasadach i w terminach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin."

"Art. 25. Do górniczych emerytur i rent przyznanych w myśl ustawy nie przysługują dotychczas wypłacane rekompensaty z tytułu podwyżek cen."

3. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje następujących przepisów:

1) art. 22 i 23 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 5, poz. 32) w brzmieniu:

"Art. 22. Górnikom pobierającym w dniu wejścia w życie ustawy górnicze emerytury i renty inwalidzkie oraz wdowom pobierającym górnicze renty wdowie na podstawie ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19, z 1972 r. Nr 53, poz. 341, z 1974 r. Nr 21, poz. 116, z 1977 r. Nr 11, poz. 43 oraz z 1982 r. Nr 7, poz. 60), zwanej dalej "ustawą dotychczasową", przyznaje się, z uwzględnieniem art. 23, zamiast tych świadczeń odpowiednie górnicze emerytury i renty określone w niniejszej ustawie, z zastosowaniem zasad określonych w art. 121-125 ustawy

wy-

mienionej w art. 3.

Art. 23. 1. Wdowom pobierającym w dniu wejścia w życie ustawy górnicze renty wdowie na podstawie ustawy dotychczasowej oraz in-

nym

członkom rodziny górnika pobierającym renty rodzinne na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 3, poz. 6 z późniejszymi zmianami) przyznaje się - z zastosowaniem zasad wymienionych w art. 2 - zamiast tych świadczeń jedną łączną górnica rentę rodzinną.

2. Innym niż wdowa członkom rodziny górnika, którym zamiast poprzednio pobieranych świadczeń przyznano rentę rodzinną w myśl art. 121-125 ustawy wymienionej w art. 3 przyznaje się na ich wniosek - zamiast tej renty - górnica rentę rodzinną, jeżeli górnik w chwili śmierci spełniał warunki, o których mowa w art. 14 niniejszej ustawy.";

2) art. 81 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U. Nr 35, poz. 192) w brzmieniu:

"Art. 81. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.";

3) art. 19-24, 28 i 31 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz.U. Nr 36, poz. 206) w brzmieniu:

"Art. 19. Przepisy ustaw i dekretu, o których mowa w art. 1-10 oraz w art. 11 i 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do:

- 1) wniosków o świadczenia zgłoszonych poczynając od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy,
- 2) wniosków o świadczenia zgłoszonych przed dniem ogłoszenia niniejszej ustawy, jeżeli choćby jeden z warunków do przyznania świadczenia został spełniony od tego dnia,
- 3) świadczeń przysługujących na podstawie przepisów dotychczasowych, z zastrzeżeniem art. 20-26.

Art. 20. Świadczenia przysługujące na podstawie przepisów dotychczasowych nie podlegają rewizji, jeżeli zmiany wprowadzone niniejszą ustawą powodowałyby ustanie prawa do świadczeń albo obniżenie ich wysokości.

- Art. 21. 1. W stosunku do osób, które z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszą ustawą odpowiadają warunkom do uzyskania prawa do świadczenia, a nie odpowiadały warunkom wymaganym do uzyskania prawa do świadczenia na podstawie przepisów dotychczasowych, przyznanie świadczenia następuje na wniosek osoby zainteresowanej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również do osób, które z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszą ustawą odpowiadają warunkom do uzyskania wzrostu (wyższego wzrostu) emerytury lub renty z tytułu stażu pracy, jeżeli przed ogłoszeniem niniejszej ustawy wzrost ten im nie przysługiwał lub przysługiwał w niższej wysokości.
 3. Jeżeli wniosek o przyznanie wzrostu emerytury lub renty z tytułu stażu pracy albo o ponowne ustalenie wysokości tego wzrostu - z uwzględnieniem okresów zatrudnienia oraz okresów równorzędnych i zaliczanych do okresów zatrudnienia przypadających przed dniem wyzwolenia danego obszaru spod okupacji hitlerowskiej - zgłoszony zostanie w okresie do dnia 31 grudnia 1992 r., podwyższenie świadczenia następuje od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, nie wcześniej jednak niż od dnia przyznania świadczenia.

Art. 22. 1. Zasady ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent od wynagrodzenia (dochodu, przychodu, podstawy wymiaru składek) wprowadzone niniejszą ustawą stosuje się, z uwzględnieniem ust. 2-5, do wniosków o przyznanie świadczenia na podstawie przepisów ustaw i dekrety, o których mowa w art. 1-10, oraz do wniosków o ponowne ustalenie podstawy wymiaru świadczenia od wyższego wynagrodzenia (dochodu, przychodu, podstawy wymiaru składek) uzyskanego po jego przyznaniu - zgłoszonych:

- 1) poczynając od dnia 1 stycznia 1990 r. oraz
- 2) do dnia 31 grudnia 1989 r., jeżeli:
 - a) choćby jeden z warunków do przyznania świadczenia został spełniony po tym dniu,

- b) do podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie (dochód, przychód, podstawę wymiaru składek) choćby za jeden miesiąc przypadający po tym dniu.
2. Wysokość świadczeń przyznanych na podstawie wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. b), ustala się od podstawy wymiaru obliczonej z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszą ustawą również za okres przed dniem 1 stycznia 1990 r.
 3. Do wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zgłoszonych do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, oraz do wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się jednak - na żądanie osoby zainteresowanej - dotychczasowe zasady ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, obowiązujące w dniu 31 grudnia 1989 r.
 4. Do obliczania zwaloryzowanego przeciętnego wynagrodzenia (dochodu, przychodu, podstawy wymiaru składek), stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty, w pierwszym kwartale 1990 r. przyjmuje się kwotę 360 000 zł, a w drugim kwartale 1990 r. kwotę 730 000 zł.
 5. Przepis art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do wniosków zgłoszonych do dnia 31 marca 1991 r., jeżeli warunki do przyznania świadczenia zostały spełnione do tego dnia.

- Art. 23. 1. Podwyżkę przewidzianą na dzień 1 marca 1990 r. w myśl art. 74 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, zastąpiły podwyżki świadczeń przeprowadzone na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 1989 r. w sprawie podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych od dnia 1 lipca 1989 r. (Dz.U. Nr 38, poz. 208 i Nr 50, poz. 291 oraz z 1990 r. Nr 3, poz. 17) oraz z dnia 9 listopada 1989 r. w sprawie podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych od dnia 1 października 1989 r. (Dz.U. Nr 61, poz. 362).
2. Waloryzacji świadczeń przysługujących na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dokonuje się na zasadach określonych w art. 74-74² tej ustawy, począwszy od pierwszego kwartału 1990 r., z tym że:
 - 1) świadczenia podwyższone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1990 r. w sprawie podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych od dnia 1 stycznia 1990 r. (Dz.U. Nr 9, poz. 52) uważa się za zwaloryzowane w pierwszym kwartale 1990 r.,
 - 2) podstawę wymiaru świadczeń nie podwyższonych na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1, podwyższa się od dnia 1 stycznia 1990 r., nie wcześniej

jednak niż od dnia przyznania świadczenia, o 102,78%, nie więcej jednak niż o kwotę 740 000 zł, jeżeli podstawa wymiaru została obliczona z uwzględnieniem wynagrodzeń osiągniętych w okresie poprzedzającym dzień 1 stycznia 1990 r.

3. Realizacja podwyżki przewidzianej na pierwszy kwartał 1990 r. w stosunku do świadczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nastąpi z wyrównaniem od dnia 1 stycznia 1990 r., nie wcześniej jednak niż od dnia przyznania świadczenia.
4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do waloryzacji świadczeń przysługujących na podstawie przepisów ustaw i dekretu, o których mowa w art. 2-10, ilekroć przepisy te odsyłają do zasad waloryzacji określonych w ustawie, o której mowa w art. 1.

Art. 24. 1. Ilekroć w dotychczasowych przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym lub o ubezpieczeniu społecznym jest mowa o "współczynniku waloryzacyjnym", należy przez to rozumieć "wskaźnik indywidualnego wymiaru świadczenia".

2. Współczynnik waloryzacyjny - ustalony w decyzjach o przyznaniu świadczenia, wydanych na podstawie ustaw i dekretu, o których mowa w art. 1, 2 i 5-10, w brzmieniu obowiązującym do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, z uwzględnieniem wszystkich podwyżek, które nastąpiły na podstawie ustaw oraz rozporządzeń i uchwał Rady Ministrów ogłoszonych do dnia 28 lutego 1990 r. - uważa się za "wskaźnik indywidualnego wymiaru świadczenia".

"Art. 28. 1. W celu przygotowania do mającej się rozpocząć w 1991 r. rewaloryzacji emerytur i rent przyznanych na podstawie przepisów ustaw i dekretu, o których mowa w art. 1-10, dla każdego emeryta i rencisty, który ma obliczone świadczenie od podstawy wymiaru ustalonej na zasadach obowiązujących do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz kolejowe organy rentowe ustalą:

- 1) wskaźnik wysokości wynagrodzenia (dochodu, przychodu, podstawy wymiaru składek) przyjętego do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia - na zasadach określonych w ust. 2 i 3,
 - 2) okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) oraz okresy równorzędne i zaliczalne do okresów zatrudnienia.
2. Wskaźnik wysokości wynagrodzenia (dochodu, przychodu, podstawy wymiaru składek) ustala się, wyrażając w procentach z zaokrągleniem do setnych części procentu stosunek podstawy wymiaru świadczenia do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej z okresów, z których wynagrodzenie zostało przyjęte do obliczenia podstawy wymiaru.

3. Przy ustalaniu wskaźnika wysokości wynagrodzenia za podstawę wymiaru uważa się:

- 1) przyjęte do ustalenia wysokości świadczenia po raz pierwszy faktyczne przeciętne miesięczne wynagrodzenie ustalone na podstawie zaświadczenia zakładu pracy o wysokości zarobku stanowiącego podstawę wymiaru świadczeń lub przeciętne miesięczne wynagrodzenie (dochód, przychód, podstawa wymiaru składek), od którego ustalono składki na ubezpieczenie społeczne,
- 2) ostatnio przyjęte do ustalenia wysokości świadczenia faktyczne przeciętne miesięczne wynagrodzenie (dochód, przychód, podstawa wymiaru składek) określone w pkt 1, jeżeli dla zainteresowanego byłoby to korzystniejsze."

"Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1990 r., z tym że art. 17 uzyskuje moc od dnia 27 marca 1990 r.";

4) art. 46 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450) w brzmieniu:

"Art. 46. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że przepisy art. 22, 24, 34 i 40 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r., z uwzględnieniem ust. 2 i 3.

2. Przepisy art. 24 w stosunku do osób wykonujących pracę nauczyciela wchodzi w życie z dniem 1 września 1992 r.
3. Przepisy art. 39 mają zastosowanie do nagród wypłacanych z zakładowego funduszu nagród, poczynając od nagród wypłacanych za 1991 r.";

5) art. 2-8 i 10 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 385) w brzmieniu:

"Art. 2. 1. Osobie, która nie spełnia warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 9 lub 10 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin i która ma co najmniej 5 lat:

- 1) pracy pod ziemią, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy, albo
 - 2) pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego, jak też w kopalniach otworowych siarki, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 i 5 tej ustawy,
- przy ustalaniu uprawnień do emerytury na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub ubezpieczeniu społecznym, o których mowa w art. 1 pkt 1-5 i 7 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych

ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 oraz z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602), obniża się powszechnie obowiązujący wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, o 6 miesięcy za każdy pełny rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

2. Przy ustalaniu wysokości emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub ubezpieczeniu społecznym, o których mowa w art. 1 pkt 1-5, 7 i 9 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, stosuje się następujące przeliczniki:
 - 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej pod ziemią, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin,
 - 2) 1,8 za każdy rok pracy górniczej pod ziemią, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy wymienionej w pkt 1,
 - pod warunkiem wykonywania takiej pracy co najmniej przez 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Przy ustalaniu wysokości emerytur i rent łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 40 lat.

Art. 3. Przepisy ustawy stosuje się do wniosków:

- 1) zgłoszonych począwszy od dnia wejścia w życie ustawy,
- 2) zgłoszonych przez osoby, które nie spełniały warunków wymaganych do uzyskania prawa do emerytury lub renty na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli osoby te odpowiadają warunkom do uzyskania świadczeń na podstawie niniejszej ustawy,
- 3) osób, które przedstawią dowody mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Art. 4. 1. Na wniosek osoby uprawnionej do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, której:

- 1) świadczenie zrewaloryzowano w myśl art. 27-30 i 32 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw,
 - 2) ustalono prawo do świadczenia w okresie od dnia 15 listopada 1991 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy
- dokonuje się ponownego obliczenia emerytury lub renty, z zastosowaniem art. 10a ust. 1 pkt 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podwyższenie świadczenia następuje:
- a) od dnia 1 listopada 1991 r., jeżeli świadczenie podlegało rewaloryzacji,

b) od dnia, od którego ustalono prawo do świadczenia.

2. Na wniosek osoby uprawnionej do emerytury lub renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub ubezpieczeniu społecznym, o których mowa w art. 1 pkt 1-5, 7 i 9 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, dokonuje się ponownego obliczenia wysokości świadczenia na zasadach określonych w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 2 niniejszej ustawy. Świadczenie w nowej wysokości wypłaca się za okres nie dłuższy niż trzy miesiące kalendarzowe poprzedzające miesiąc zgłoszenia wniosku i nie wcześniej niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Emerytom i rencistom, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji, spełniającym warunki do podwyższenia emerytury lub renty na podstawie:

- 1) art. 10a ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin,
 - 2) art. 4 ust. 2 niniejszej ustawy
- przysługują, na ich wniosek, zamiast tego podwyższenia, rekompensacyjne świadcstwa udziałowe.
2. Emerytom i rencistom, którzy otrzymali rekompensacyjne świadcstwa udziałowe, nie przysługuje podwyższenie emerytury lub renty na podstawie przepisów powołanych w ust. 1.

Art. 6. W ustawie z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137, Nr 74, poz. 441, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 oraz z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 104, poz. 450 i Nr 110, poz. 474) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

"Art. 33a. Zakłady pracy opłacają również składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości, terminach i trybie określonych dla pracowników w przepisach, o których mowa w art. 33 ust. 2, od częściowego wynagrodzenia (świadczenia socjalnego) w okresie urlopu górniczego oraz od zasiłku socjalnego - przewidzianych w układzie zbiorowym pracy."

Art. 7. W ustawie z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 skreśl się ust. 5,
- 2) w art. 29 w ust. 3 skreśla się wyrazy "z uwzględnieniem art. 33 ust. 3",
- 3) w art. 33 skreśla się ust. 3.

Art. 8. W ustawie z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz.U. Nr 44, poz. 202) w art. 30 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Emeryci i renciści uprawnieni przed dniem 15 listopada 1991 r. do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 oraz z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602), którzy nie zachowali prawa do wzrostów lub dodatków i którym nie podwyższono emerytury lub renty na podstawie:

- a) art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw,
- b) art. 10a ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 5, poz. 32, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 104, poz. 450 i z 1994 r. Nr 84, poz. 385) lub
- c) art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 385)."

"Art. 10. Ustawa wchodzi w życie od pierwszego dnia miesiąca przypadającego po upływie trzech miesięcy od dnia jej ogłoszenia.";

6) art. 61 ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17) w brzmieniu:

"Art. 61. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 1995 r., z tym że przepisy art. 13 ust. 3-8 wchodzi w życie z dniem 1 marca 1996 r."

USTAWA
z dnia 1 lutego 1983 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin

Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, z 1998 r. Nr 74, poz. 473.

Art. 1.

1. Na zasadach określonych w ustawie przysługuje prawo do:
 - 1) górniczej emerytury i górniczej renty inwalidzkiej - pracownikom, którzy wykonywali pracę górniczą, zwanym dalej "górnikami",
 - 2) górniczej renty rodzinnej - członkom rodziny pozostałym po górnikach.
2. Górnikom oraz członkom ich rodzin przysługuje - na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin - również prawo do:
 - 1) dodatków do emerytury i renty:
 - b) pielęgnacyjnego,
 - d) dla sierot zupełnych,
 - 2) zasiłku pogrzebowego,
 - 3) świadczeń leczniczych, położniczych i rehabilitacyjnych,
 - 4) zaopatrzenia w leki, przedmioty ortopedyczne, protezy, środki opatrunkowe i pomocnicze,
 - 5) pobytu w domu pomocy społecznej.
3. Do górniczej emerytury i renty przysługuje również dodatek kombatancki oraz dodatek z tytułu tajnego nauczania na zasadach i w wysokości określonych w odrębnych przepisach.

lit.a) i c) skreślone

pkt 3 i 4 w art. 1 w ust. 2 tracą moc w zakresie uregulowanym (Dz.U. 1997 r. Nr 28, poz. 153 - art. 170 pkt 10) z dniem 1.01.1999 r.

Art. 2.

1. Uprawnienia górników i członków ich rodzin do świadczeń w razie inwalidztwa lub śmierci spowodowanych wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy albo chorobą zawodową określają odrębne przepisy.
2. Świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują jednak:
 - 1) górnikom i członkom ich rodzin uprawnionym do renty inwalidzkiej lub renty rodzinnej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, jeżeli świadczenia określone w niniejszej ustawie są dla nich korzystniejsze,
 - 2) członkom rodziny pozostałym po górniku, uprawnionym do renty inwalidzkiej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, jeżeli zmarł on z in-

nych przyczyn niż wypadek przy pracy, wypadek w drodze do pracy lub z pracy albo choroba zawodowa, nawet chociażby górnik nie miał okresu pracy górniczej wymaganego do przyznania po nim renty rodzinnej w myśl przepisów niniejszej ustawy.

Art. 3.

Górnikom i członkom ich rodzin, którzy nie spełniają warunków do świadczeń określonych niniejszą ustawą, przysługują świadczenia na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267, z 1984 r. Nr 52, poz. 268 i 270, z 1986 r. Nr 1, poz. 1, z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192, z 1990 r. Nr 10, poz. 58 i 61, Nr 36, poz. 206, Nr 66, poz. 390 i Nr 87, poz. 506, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 80, poz. 350 i Nr 94, poz. 422, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 i Nr 64, poz. 321, z 1994 r. Nr 74, poz. 339 i Nr 108, poz. 516 oraz z 1995 r. Nr 4, poz. 7), przy czym pracę górniczą uważa się za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, uprawniających do świadczeń określonych w art. 54 tej ustawy.

Art. 4.

Przy ustalaniu prawa do świadczeń określonych w ustawie uwzględnia się okresy pracy górniczej (art. 5 ust. 1) i pracy równorzędnej z pracą górniczą (art. 5 ust. 2) oraz okresy zaliczalne do pracy górniczej (art. 7).

Art. 5.

1. Za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

- 1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu,
- 2) pod ziemią i przy głębieńiu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów,
- 3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią,
- 4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, jak też w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego,
- 5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopal-

- niach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, określonych przez właściwych ministrów,
- 6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego,
 - 7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2,
 - 8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1,
 - 9) na stanowiskach nauczycieli (instruktorów) zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego,
 - 10) w urzędach górniczych, jeżeli zatrudnienie jest związane z wykonywaniem czynności inspekcyjno-technicznych w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1-4,
 - 11) w przedsiębiorstwach i innych podmiotach miernictwa górniczego lub geologicznych, jeżeli zatrudnienie jest wykonywane bezpośrednio przy pomiarach z zakresu miernictwa górniczego, geologii i hydrologii; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach i podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią,
 - 12) w charakterze lekarzy i felczerów w górniczych zespołach opieki zdrowotnej, w zakładach górniczej służby zdrowia przy kopalniach węgla kamiennego i rud oraz w zakładach służby zdrowia kopalń siarki lub węgla brunatnego, jeżeli pracownicy ci są zatrudnieni w tych zakładach w łącznym wymiarze co najmniej 30 godzin tygodniowo oraz wykonują systematyczną kontrolę sanitarno-higieniczną stanowisk pracy pod ziemią, w kopalniach siarki lub węgla brunatnego - co najmniej przez 20 godzin w ciągu miesiąca, przy czym do okresu 20 godzin kontroli sanitarno-higienicznej stanowisk pracy pod ziemią wlicza się również czas zużyty na zjazd i wyjazd ze stanowisk pracy pod ziemią.
- 1a. Na równi z okresami pracy górniczej określonej w ust. 1 traktuje się okres urlopu górniczego do lat pięciu, przewidzianego w układzie zbiorowym pracy.
2. Za pracę równorzędną z pracą górniczą uważa się:
- 1) pełnienie przez pracowników funkcji z wyboru w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w ust. 1 pkt 1-4, jeżeli pracownicy ci bezpośrednio przed objęciem tych funkcji wykonywali pracę górniczą, o której mowa w ust. 1,
 - 2) zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa:
 - a) w administracji kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w ust. 1 pkt 1-4 oraz w zarządach spółek węglowych, byłych gwarectwach, zrzeszeniach i zjednoczeniach tych kopalń i przedsiębiorstw,
 - b) w urzędach górniczych,
 - c) na stanowiskach nauczycieli w górniczych szkołach zawodowych i technikach,

- d) w urzędach naczelnych i centralnych organów administracji państwowej oraz w urzędach terenowych organów administracji, będących organami założycielskimi kopalń i przedsiębiorstw określonych w ust. 1 pkt 1-4, jak również w jednostkach podległych tym organom, jeżeli jednostki te działają w zakresie przemysłów określonych w ust. 1 pkt 1-4
 - pod warunkiem uprzedniego przepracowania w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4 co najmniej 5 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, jak też w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu,
 - 3) zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa, pracowników przeniesionych z prac wymienionych w ust. 1 oraz w pkt 1, 2 i 4 niniejszego ustępu do urzędów naczelnych i centralnych organów administracji państwowej nie wymienionych w pkt 2 lit.d), do instytutów podporządkowanych tym organom, do pracy w wyższych szkołach górniczych i w wydawnictwach górniczno-hutniczych, jeżeli pracownicy ci przepracowali uprzednio w kopalniach, przedsiębiorstwach lub innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4 co najmniej 5 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, jak też w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu,
 - 4) zatrudnienie przy innych pracach, nie dłuższe niż 5 lat, do których pracownicy wykonujący prace określone w ust. 1 i w niniejszym ustępie przeszli w drodze wyboru lub zalecenia jednostki nadrzędnej albo w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4.
3. Za pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa w jednostkach organizacyjnych określonych w ust. 2 pkt 2 i 3 uważa się osoby, które:
- 1) posiadają tytuł inżyniera lub technika i są zatrudnione zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami w zakresie górnictwa albo
 - 2) nie posiadają tytułu inżyniera lub technika, lecz mają praktyczne przygotowanie nabyte w czasie wykonywanej uprzednio co najmniej 5-letniej pracy na stanowiskach w dozorze ruchu lub w innej pracy pod ziemią albo w kopalniach siarki lub węgla brunatnego oraz wykonują czynności, które wymagają kwalifikacji inżyniera lub technika i normalnie są powierzane inżynierom lub technikom.
4. Okresy pracy górniczej wymienione w ust. 1 pkt 1-4 wykonywanej za granicą traktuje się na równi z okresami takiej pracy wykonywanej w kraju, jeżeli spełnione są warunki określone w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, wymagane do uwzględnienia tego okresu pracy przy ustalaniu prawa do świadczeń.
5. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z właściwymi ministrami, w drodze rozporządzenia, określa stanowiska pracy w kopalniach i w przedsiębiorstwach wymienionych w ust. 1 pkt 4, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą określoną w ust. 1 pkt 4.

Art. 6.

1. Przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:
 - 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych,
 - 2) w drużynach ratowniczych,
 - 3) w charakterze mechaników sprzętu ratowniczego drużyn, o których mowa w pkt 2.
2. Okresy pracy wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3 zalicza się w wymiarze półtorakrotnym również tym pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią, w kopalniach siarki lub w kopalniach węgla brunatnego.
3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z właściwymi ministrami, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w myśl ust. 1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym.
4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do okresów pracy górniczej wykonywanej w czasie służby wojskowej pełnionej przed dniem 1 stycznia 1960 r.

Art. 7.

Do okresów pracy górniczej zalicza się okresy wymienione w art. 11 ust. 2 pkt 1-6, 9, 10 i 14 oraz w art. 13 ust. 1, 2 i 3 pkt 1 i 2 ustawy wymienionej w art. 3.

Art. 9.

**art. 8 pominięty -
tekst w obwieszcze-
niu**

1. Górnicza emerytura przysługuje górnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:
 - 1) ukończył 55 lat życia,
 - 3) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej i okresami zaliczalnymi do pracy górniczej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 5 lat pracy górniczej określonej w art. 5 ust. 1.
2. Wiek emerytalny wymagany od pracowników mających: kobieta 20 lat, a mężczyzna 25 lat pracy górniczej, równorzędnej i okresów zaliczalnych do pracy górniczej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 5 ust. 1, wynosi:
 - 1) 54 lata - w okresie do dnia 30 czerwca 1983 r.,
 - 2) 53 lata - w okresie od dnia 1 lipca 1983 r.,
 - 3) 52 lata - w okresie od dnia 1 lipca 1984 r.,
 - 4) 51 lat - w okresie od dnia 1 lipca 1985 r.,
 - 5) 50 lat - w okresie od dnia 1 stycznia 1986 r.

ust. 3 skreślony

Art. 10.

1. Prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje górnikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2 i 3.
2. Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także:
 - 1) okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,
 - 2) inne niż wymienione w pkt 1 okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy w wymiarze do 35 dni w roku kalendarzowym- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.
3. Przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury na podstawie ust. 1 uwzględnia się również, w wymiarze do lat pięciu, okres urlopu górniczego, o którym mowa w art. 5 ust. 1a.

Art. 10a.

1. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur i rent stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:
 - 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej pod ziemią, o której mowa w art. 10 ust. 1,
 - 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 6,
 - 3) 1,4 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-3 i 5-11, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią,
 - 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.
2. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur i rent łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.

Art. 12.

1. Górnicza renta inwalidzka przysługuje górnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:
 - 1) jest inwalidą,
 - 2) ma okres pracy określony w ust. 2,
 - 3) inwalidztwo jego powstało w czasie pracy górniczej lub równorzędnej z pracą górniczą albo w czasie pobierania z tytułu tej pracy zasiłków z ubezpieczenia społecznego z powodu choroby lub macierzyństwa.

**art. 11 pominięty -
tekst w obwieszczeniu**

2. Okres pracy górniczej wraz z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do pracy górniczej, wymagany do renty inwalidzkiej, wynosi co najmniej 5 lat w okresie ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę inwalidzką, a jeżeli inwalidztwo powstało w wieku poniżej 30 lat - okres krótszy, uzasadniający prawo do renty inwalidzkiej w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 13.

4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w drodze rozporządzenia, określa wypadki, w których górnikiem zaliczonym do III grupy inwalidów wypłaca się górnicze renty inwalidzkie w wysokości przewidzianej dla górników zaliczonych do II grupy inwalidów, jeżeli nie mogą uzyskać pracy odpowiedniej do ich stanu zdrowia i posiadanych kwalifikacji.

ust. 1-3 pominięte -
tekst w obwieszczeniu

Art. 14.

1. Górnicza renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny pozostającym po górniku, który do chwili śmierci wykonywał pracę górniczą i miał okres tej pracy wymagany do uzyskania górniczej emerytury lub górniczej renty inwalidzkiej.
2. Górnicza renta rodzinna przysługuje również po górniku, który nie pozostawał do chwili śmierci w pracy górniczej, jeżeli miał ustalone prawo do górniczej emerytury lub górniczej renty inwalidzkiej albo spełniał warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do górniczej renty inwalidzkiej przyjmuje się, że osoba zmarła była inwalidą.

Art. 15.

Górnicza renta rodzinna przysługuje:

- 1) wdowie oraz
- 2) dzieciom, wnukom, rodzeństwu i innym dzieciom przyjętym na wychowanie i utrzymanie oraz wdowcom i rodzicom, jeżeli spełniają warunki do renty rodzinnej określone w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 16.

1. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna górnicza renta rodzinna.

ust. 2-5 pominięte -
tekst w obwieszczeniu

Art. 19.

1. Prawo do górniczej emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej podlega - z uwzględnieniem ust. 3 - zawieszeniu na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.
3. W razie zawarcia ponownego związku małżeńskiego przez wdowę uprawnioną do górniczej renty rodzinnej prawo do renty rodzinnej dla tej wdowy ulega zawieszeniu na czas trwania małżeństwa, chyba że wdowa spełnia jeden z następujących warunków:

art. 17 i 18 pominięte -
tekst w obwieszczeniu

- 1) osiągnęła wiek 50 lat życia,
- 2) jest inwalidką,
- 3) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa, uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Art. 20.

Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może objąć uprawnieniami wynikającymi z niniejszej ustawy również pracowników zatrudnionych pod ziemią w innych kopalniach niż wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 1.

Art. 21.

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek właściwego ministra lub Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, może przyznać w wypadkach szczególnie uzasadnionych górniczą emeryturę, rentę inwalidzką lub rentę rodzinną osobom, które nie spełniają wszystkich warunków wymaganych do uzyskania tych świadczeń.

Art. 24.

1. W sprawach nie unormowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy: art. 4, 5, 10, 12, 14, 16-25, 31, 33, 34, 36, 43, 45, 67, 68 ust. 3, art. 69-80, 85-112, 115-120 i 126 ustawy wymienionej w art. 3.
2. Ilekroć ustawa odsyła do przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, uzależniających prawo do świadczeń lub ich wysokość od posiadania ustalonego okresu zatrudnienia, przy ustalaniu prawa do świadczeń na podstawie ustawy lub ich wysokości uwzględnia się odpowiednio okresy pracy górniczej, pracy równorzędnej z pracą górniczą i okresy zaliczalne do pracy górniczej.

**art. 22 i 23 pominięte
- tekst w obwieszczeniu**

Art. 27.

Traci moc ustawa z dnia 26 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19, z 1972 r. Nr 53, poz. 341, z 1974 r. Nr 21, poz. 116, z 1977 r. Nr 11, poz. 43 oraz z 1982 r. Nr 7, poz. 60).

**art. 25 pominięty -
tekst w obwieszczeniu**

Art. 28.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r.